

TILLAGA

Viðtakandi: Velferðarráð

Sendandi: Rannveig Einarsdóttir, sviðsstjóri velferðarsviðs

Efni tillögu: *Breytingar á reglum fyrir sameiginlega akstursþjónustu við fatlað fólk á höfuðborgarsvæðinu nr. 645/2020 og ný gjaldskrá Reykjavíkurborgar fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks*

Lagt er til að velferðarráð samþykki meðfylgjandi breytingar á sameiginlegum reglum fyrir sameiginlega akstursþjónustu við fatlað fólk á höfuðborgarsvæðinu nr. 645/2020. Þá er einnig lagt til að velferðarráð samþykki nýja meðfylgjandi gjaldskrá Reykjavíkurborgar fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks.

Kostnaður Reykjavíkurborgar vegna breytinganna er áætlaður um 52 m.kr. Ekki hefur verið gert ráð fyrir þessum kostnaði í drögum að fjárhagsáætlun fyrir árið 2025.

Greinargerð

Lagðar eru til breytingar á reglum fyrir sameiginlega akstursþjónustu við fatlað fólk á höfuðborgarsvæðinu nr. 645/2020 ásamt nýrri gjaldskrá Reykjavíkurborgar fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks í kjölfar álits umboðsmanns Alþingis í máli nr. 11617/2022. Í álitinu komst umboðsmaður Alþingis að þeirri niðurstöðu að í gjaldskrá Reykjavíkurborgar fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks hefði ekki verið tryggt með fullnægjandi hætti að gjald fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks væri sambærilegt gjaldi fyrir almenningssamgöngur á höfuðborgarsvæðinu í skilningi gjaldtökuheimildarinnar, sbr. lokamálsliður 3. mgr. 29. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991. Úrskurður úrskurðarnefndar velferðarmála í máli nr. 327/2021 var því ekki í samræmi við lög og beindi umboðsmaður Alþingis þeim tilmælum til nefndarinnar að taka málið fyrir að nýju. Með úrskurði úrskurðarnefndar velferðarmála í enduruppteknu máli nr. 327/2021, dags. 11. október 2023, var ákvörðun Reykjavíkurborgar, dags. 23. júní 2021, um að synja umsókn, um tímabilskort vegna akstursþjónustu fatlaðs fólks, felld úr gildi og málinu vísað til nýrrar meðferðar sveitarfélagsins. Með hliðsjón af framangreindu er nauðsynlegt að gera breytingar á reglum fyrir sameiginlega akstursþjónustu við fatlað fólk á höfuðborgarsvæðinu nr. 645/2020 auk þess sem samþykkja þarf nýja gjaldskrá Reykjavíkurborgar fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks.

Með bréfi samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (SSH) til borgarstjóra, dags. 24. apríl 2024, var óskað eftir því að tillögur að breytingum á reglum fyrir sameiginlega akstursþjónustu við fatlað fólk á höfuðborgarsvæðinu nr. 645/2020 og tillögur að uppfærðri gjaldskrá akstursþjónustu fatlaðs fólks yrðu teknar til efnislegrar umræðu, afgreiðslu og staðfestingar. Skrifstofa borgarstjórnar óskaði eftir umsögnum velferðarsviðs, borgarlögmans og fjármála- og áhættustýringarsviði við tillögurnar. Tillögur SSH voru kynntar á fundi velferðarráðs 15. maí sl. þar sem bókað var um málsmeðferð tillagnanna og þess óskað að þær kæmu fyrir ráðið að nýju til umsagnar áður en þær yrðu lagðar fyrir borgarráð.

Í samræmi við framangreint eru tillögur SSH lagðar fyrir velferðarráð að nýju til samþykktar. Lagt er til að velferðarráð samþykki tillögur að breytingum á reglum fyrir sameiginlega akstursþjónustu við fatlað fólk á höfuðborgarsvæðinu nr. 645/2020 (sjá fylgiskjal 3) en að tillögum að frekari breytingum ásamt athugasemdum velferðarráðs af fundi ráðsins þann 15. maí 2024 verði komið á framfæri við samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu þannig að þær tillögur verði hafðar til hliðsjónar þegar breyta á reglum fyrir sameiginlega akstursþjónustu við fatlað fólk á höfuðborgarsvæðinu næst. Ekki verður séð að fyrirliggjandi athugasemdir velferðarsviðs og velferðarráðs um framlagðar breytingar hafi veruleg áhrif þegar lítið er til reglnanna í heild og er talið æskilegt að samþykkja breytingar á sameiginlegum reglum þrátt fyrir þær athugasemdir. Er það lagt til þar sem önnur sveitarfélög hafa þegar samþykkt þær breytingar og ekki er talin ástæða til að tefja þetta ferli enn frekar. Þá er mikilvægt að ný gjaldskrá fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks liggi fyrir sem allra fyrst og verður það að teljast til hagsbóta fyrir notendur akstursþjónustu fatlaðs fólks.

Þá er lagt til að velferðarráð samþykki nýja gjaldskrá Reykjavíkurborgar fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks til þess að samræma gjaldskrá Reykjavíkurborgar við gjaldskrá Strætó bs. sem taki gildi 1. janúar 2025. Þannig býðst notendum akstursþjónustu fatlaðs fólks tímabilskort og sambærileg afsláttarkjör og bjóðast öðrum samkvæmt gjaldskrá Strætó bs. Framlögð tillaga að nýrri gjaldskrá fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks er ekki sambærileg tillögu SSH að fullu þar sem vikið er frá gjaldtöku fyrir börn á aldrinum 12-16 ára í tillögu að nýrri gjaldskrá Reykjavíkurborgar fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks.

Tillögur að breytingum:

Stakt gjald og tímabilskort

Samkvæmt núgildandi gjaldskrá Reykjavíkurborgar hafa notendur akstursþjónustu fatlaðs fólks almennt greitt 50% af almennu fargjaldi fyrir fullorðna. Sú fjárhæð er ekki í samræmi við gjaldskrá Strætó bs. þar sem gjald fyrir staka ferð fyrir öryrkja er einungis 30% af almennu fargjaldi fyrir fullorðna. Þá hefur notendum akstursþjónustu fatlaðs fólks ekki staðið til boða tímabilskort samkvæmt gjaldskrá Reykjavíkurborgar. Í tillögu að nýrri gjaldskrá er því lagt til að stakt gjald skuli miðast við stakt gjald fyrir öryrkja hjá Strætó bs. samkvæmt gjaldskrá Strætó bs. hverju sinni. Auk þess er lagt til að gjald vegna tímabils korta (30 daga kort eða árskort) verði það sama og gjald vegna tímabils korta fyrir öryrkja samkvæmt gjaldskrá Strætó bs. hverju sinni, þ.e. 30% af gjaldi vegna árs korts fyrir fullorðna. Ekki er talin ástæða til að bjóða 24 klst. eða 72 klst. tímabils kort eins og er í boði samkvæmt gjaldskrá Strætó bs. þar sem ekki er um að ræða sérstök afsláttarkjör fyrir öryrkja á þeim kortum.

Að lokum er einnig kveðið á um nemakort fyrir 18 ára og eldri í tillögu að nýrri gjaldskrá en það hefur staðið námsmönnum til boða sem nýta sér akstursþjónustu fatlaðs fólks en gjald vegna nemakorta er 50% af gjaldi vegna árs korts fyrir fullorðna. Í fyrirliggjandi tillögum er lagt til að gjald vegna nemakorta verði sambærilegt árs korti fyrir öryrkja, þ.e. 30% af gjaldi vegna árs korts fyrir fullorðna.

Gjald vegna barna

Fargjald vegna barna sem nýta sér akstursþjónustu fatlaðs fólks hefur ekki verið ákvarðað í gjaldskrá heldur hefur framkvæmdin verið á þá leið að fram til þessa hafa börn á leikskólaaldri greitt fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks en ekki börn á grunnskólaaldri, þ.e. börn á aldrinum 6-16 ára. Skólaakstur grunnskólubarna er gjaldfrjáls og gengið hefur verið út frá því að akstursþjónusta fyrir börn í grunnskóla skyldi einnig vera gjaldfrjáls. Ljóst er að framangreint fyrirkomulag er ekki í samræmi við gjaldskrá Strætó bs. og til þess að gjaldtaka vegna barna fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks sé sambærileg gjaldskrá Strætó bs. eru lagðar til breytingar á gjaldtöku fyrir börn.

Samkvæmt gjaldskrá Strætó bs. ferðast börn 11 ára og yngri gjaldfrjálst með Strætó bs. en börn 12 ára og eldri greiða 50% af almennu fargjaldi. Engar sérreglur gilda um fötluð börn. Í tillögum samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu er lagt til að fötluð börn á aldrinum 12-17 ára eigi kost á að greiða gjald sambærilegt öryrkjagjaldi fyrir þær ferðir sem falla utan skólaaksturs. Í tillögu að nýrri gjaldskrá velferðarsviðs Reykjavíkurborgar fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks er lagt til að akstur fatlaðra leikskólabarna verði gjaldfrjálst og er það í samræmi við gjaldskrá Strætó bs. Þá er lagt til að akstur fatlaðra barna, 6-16 ára verði áfram gjaldfrjálst til að styðja við fötluð börn og fjölskyldur þeirra og í ljósi þess að um venjuhelgaða stjórnsýsluframkvæmd er að ræða. Kostnaður vegna þessa er óverulegur.

Með framangreindum breytingum er verið að tryggja að gjald vegna akstursþjónustu fatlaðs fólks sé sambærilegt gjaldi fyrir almenningssamgöngur á höfuðborgarsvæðinu í skilningi 29. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991.

Kostnaðarmat:

Samkvæmt umsögn fjármála- og áhættustýringarsviðs er kostnaður Reykjavíkurborgar vegna breytinganna áætlaður um 52 m.kr. Ekki hefur verið gert ráð fyrir þessum kostnaði í drögum að fjárhagsáætlun fyrir árið 2025 en lagt er til að ný gjaldskrá um akstursþjónustu fatlaðs fólks taki gildi 1. janúar 2025. Þá segir í umsögn fjármála- og áhættustýringarsviðs:

Fjármála- og áhættustýringarsvið bendir á að nokkur óvissa er um endanlegan kostnað vegna forsendna um fjölda seldra stakra ferða og árskort eftir breytingu. Þá er vakin athygli á að ekki er gert ráð fyrir þessum kostnaðarauka í fjárhagsáætlun 2024 og því er lagt til að leitað sé leiða til að mæta kostnaðarauka sveitarfélaga. Að öðrum kosti þarf að skoða breytta forgangsröðun fjárheimilda

Nánari grein er gerð fyrir framangreindri tillögu í meðfylgjandi minnisblaði. Meðfylgjandi tillögu þessari er fylgiskjal 2 með tillögu að nýrri gjaldskrá velferðarsviðs Reykjavíkurborgar fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks og í fylgiskjali 3 er gerð grein fyrir tillögum að breytingum á reglum um sameiginlega akstursþjónustu fatlaðs fólks á höfuðborgarsvæðinu.

Fylgiskjöl:

1. Minnisblað, dags. 30. september 2024
2. Tillaga að nýrri gjaldskrá Reykjavíkurborgar fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks.
3. Erindi samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu, dags. 24. apríl 2024, ásamt tillögum og minnisblaði.
4. Umsögn velferðarsviðs Reykjavíkurborgar, dags. 17. maí 2024.
5. Umsögn borgarlögmans, dags. 3. júní 2024.
6. Umsögn fjármála- og áhættustýringarsviðs Reykjavíkurborgar, dags. 18. júlí 2024.
7. Gjaldskrá velferðarsviðs Reykjavíkurborgar fyrir akstursþjónustu fatlaðs fólks, nr. 1288/2023.
8. Gjaldskrá Strætó bs.
9. Álit umboðsmanns Alþingis í máli nr. 11617/2022.
10. Úrskurður úrskurðarnefndar velferðarmála í máli nr. 327/2021, dags. 11. október 2023.
11. Reglur fyrir sameiginlega akstursþjónustu við fatlað fólk á höfuðborgarsvæðinu, nr. 645/2020.
12. Leiðbeiningar félags- og vinnumarkaðsráðuneytisins um akstursþjónustu fatlaðs fólks, dags. 22. apríl 2020.